КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут журналістики і масової комунікації
Кафедра журналістики та української філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПП 4. «Спікер (речник) в медіа галузі»

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Пенчук Інна Леонідівна, завідувачка кафедри журналістики та української філології, доктор наук із соціальних комунікацій, професор
Контактний телефон	+380503220909
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	565-749-3491 код доступу 251359
E-mail:	innapenchuk0909@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4988
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (Магістерський)	
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	
Спеціальність	С7 Журналістика	
Освітня програма	Медіакомунікації	
Форма навчання	Денна, заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 2	
Цикл підготовки	Професійної підготовки	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	3
	Загальна кількість годин	90
	Аудиторних годин	34
	Лекції	18
	Практичні	16
	Самостійна робота	56
Форма контролю	Екзамен	
Попередні компоненти (Пререквізити)	ЗП 2 Теорія і методика журналістської творчості ПП 3 Медіаменеджмент ПП 2 Медіаправо	
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	ПП 5 Медіаосвіта ПП 6 Курсова робота зі спеціальності ЗП 4 Журналістська етика П 1 Переддипломна виробнича практика	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Спікер (речник) в медіагалузі» є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системного розуміння професійної діяльності спікера (речника) у медіагалузі, її принципів, функцій, завдань та інструментів, розвиток здатності ефективно представляти медіаорганізацію, установу чи організацію у взаємодії із засобами масової інформації, формувати та транслювати ключові повідомлення, здійснювати публічні виступи, інтерв'ю, брифінги та прескомунікацію, а також планувати й реалізовувати комунікацію в умовах кризових та нестандартних ситуацій.

Завдання навчальної дисципліни:

– формування системного розуміння ролі, функцій та професійних завдань спікера (речника) у сучасній медіагалузі;

– вивчення принципів професійної комунікації спікера з журналістами, редакціями, медіаорганізаціями та аудиторіями;

– формування навичок підготовки ключових повідомлень, тез, коментарів та інформаційних матеріалів для медіа;

– розвиток здатності адаптувати повідомлення до різних медіаплатформ, форматів та цільових аудиторій;

– формування навичок підготовки та проведення інтерв'ю, брифінгів, пресконференцій, публічних виступів та інших медійних заходів;

– розвиток навичок усної та невербальної комунікації перед камерою, мікрофоном та під час публічних виступів;

– формування здатності відповідати на запитання журналістів, у тому числі складні, провокативні та уточнювальні;

– формування навичок роботи з інформаційними запитами та комунікації з журналістами;

– розвиток здатності оперативно реагувати на інформаційні приводи та формувати позицію організації у медійному просторі;

– формування навичок кризової комунікації та поведінки спікера в умовах інформаційних конфліктів, репутаційних ризиків і надзвичайних ситуацій;

– розвиток здатності працювати з критикою, маніпулятивними запитаннями, інформаційними атаками та дезінформаційними повідомленнями;

– формування розуміння етичних і правових вимог до діяльності спікера та публічної комунікації;

– розвиток навичок оцінювання ефективності медіакомунікації та аналізу реакції аудиторії;

– формування здатності розробляти та реалізовувати комунікаційну стратегію спікера в інтересах медіаорганізації або установи.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

– сутність, функції, завдання та професійні ролі спікера (речника) в медіагалузі;

– принципи професійної взаємодії спікера з журналістами, редакціями, медіа та аудиторіями;

– особливості комунікації з різними типами медіа та цільовими аудиторіями;

– принципи формування ключових повідомлень, тез, коментарів та інформаційних матеріалів;

– структуру та особливості підготовки до інтерв'ю, брифінгу, пресконференції та публічного виступу;

– вербальні, невербальні та паралінгвістичні засоби ефективної публічної комунікації;
– стратегії відповідей на запитання журналістів та ведення медійного діалогу;
– принципи комунікації в умовах кризових ситуацій, репутаційних ризиків та інформаційних конфліктів;
– основні види маніпулятивних, провокативних та конфліктогенних комунікативних прийомів;
– принципи взаємодії спікера із соціальними мережами, цифровими платформами та онлайн-медіа;
– етичні стандарти публічної комунікації та професійної взаємодії з журналістами;
– правові засади поширення інформації, захисту персональних даних, приватності, честі, гідності та ділової репутації;
– принципи формування та підтримання професійної репутації спікера й організації;
– методи оцінювання ефективності медіакомунікації та комунікаційної діяльності спікера.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:
– визначати роль і завдання спікера відповідно до комунікаційної ситуації та цілей організації;
– формувати ключові повідомлення, тези, коментарі та інформаційні матеріали для медіа;
– адаптувати повідомлення до особливостей різних медіа, форматів та цільових аудиторій;
– готуватися до інтерв'ю, брифінгів, пресконференцій та публічних виступів;
– професійно представляти організацію, установу або медіа в публічному просторі;
– чітко, логічно та переконливо висловлювати позицію під час публічного виступу;
– відповідати на запитання журналістів, у тому числі складні, критичні, провокативні та уточнювальні;
– ефективно взаємодіяти з журналістами та редакціями під час підготовки й поширення інформації;
– оперативно готувати комунікаційні повідомлення у відповідь на актуальні інформаційні приводи;
– застосовувати стратегії кризової комунікації та діяти в умовах інформаційної невизначеності;
– розпізнавати маніпулятивні комунікативні прийоми та коректно реагувати на них;
– використовувати вербальні, невербальні та цифрові інструменти для ефективної публічної комунікації;
– дотримуватися етичних і правових норм під час публічної комунікації та взаємодії з медіа;
– розробляти та обґрунтовувати комунікаційну стратегію спікера, оцінювати її ефективність і коригувати відповідно до реакції медіа та аудиторії.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики

Загальні компетентності

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з питань журналістики, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

СК06. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК08*. Здатність провадити професійну діяльність на засадах академічної та професійної етики, виявляти повагу до індивідуально-культурного різноманіття й застосовувати принципи толерантності, конструктивного діалогу та співробітництва у комунікаційній сфері.

Програмні результати навчання

РН04. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

РН05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіапродуктів.

РН07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН13. Організовувати роботу колективу, забезпечувати професійний розвиток його членів та досягнення поставлених цілей.

РН14*. Застосовувати норми морально-етичного кодексу та деонтологічних стандартів у професійній діяльності, ефективно взаємодіяти в полікультурному середовищі, будувати комунікацію на принципах толерантності, ненасильницького діалогу та партнерства.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Теоретичні засади діяльності речника

Тема 1. Роль та функції речника в системі сучасних медіакомунікацій.

Тема 2. Професійні компетентності та комунікативні навички речника.

Розділ 2. Технології взаємодії речника з медіа

Тема 3. Техніки ефективної комунікації речника із журналістами та медіа.

Тема 4. Організація та проведення публічних виступів, брифінгів і пресконференцій.

Розділ 3. Практичні аспекти професійної діяльності речника

Тема 5. Підготовка інформаційних повідомлень, заяв і коментарів для медіа.

Тема 6. Імідж, репутація та особистий бренд речника.

Розділ 4. Кризові та цифрові комунікації

Тема 7. Діяльність речника в умовах кризових ситуацій та інформаційних загроз.

Тема 8. Цифрові інструменти та соціальні мережі в роботі речника.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю: **Вхідний контроль:**. проводиться на початку вивчення курсу з метою визначення рівня підготовки студентів до вивчення певної дисципліни, або загального рівня підготовки студентів за попередній період навчання. Здійснюється у формі вступного бліц-опитування або тестування.

Поточний контроль: передбачає оцінювання виконаних завдань за вісьмома темами: аналізу професійних ситуацій, підготовки повідомлень і матеріалів для медіа, модельованого інтерв'ю, публічного виступу, кризової комунікації та командного брифінгу. Здобувач подає письмові матеріали, виконує усні завдання і пояснює прийняті рішення. Самостійна робота входить до цих компонентів без повторного нарахування балів.

Семестровий (підсумковий) контроль: проводиться у формі екзамену за матеріалом усього курсу на основі нового ситуаційного кейсу.

Особливість оцінювання: всі види вхідного, поточного і семестрового контролю оцінюється викладачем за **100-бальною шкалою**. Оцінка компонента множиться на його ваговий коефіцієнт.

Поточний контроль за темами 1–8 – 80% підсумкової оцінки.

Кожний із восьми тематичних компонентів – 10% підсумкової оцінки.

Екзамен – 20% підсумкової оцінки.

Сума вагових коефіцієнтів становить 1,00; максимальна підсумкова оцінка – 100 балів.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

Підсумковий бал = ($B_{вхід.} \times k_{вхід.}$) + ($B_1 \times k_1$) + ($B_2 \times k_2$) +… +($B_n \times k_n$) + ($B_{екз.} \times k_{екз.}$)

де:

$B_{вхід.}$ – бал за виконання завдань вхідного контролю, виставлений за 100-бальною шкалою *(за наявністю)*; $k_{вхід.}$ – ваговий коефіцієнт вхідного контролю (як правило $k_{вхід.}$ =0. Оцінка вхідного контролю не впливає на загальну оцінку з дисципліни і є інформацією для викладача щодо рівня індивідуальної готовності студентів вивчати дану дисципліну);

B_1, B_2, B_3,...., B_n – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; k_1, k_2, k_3,...., k_n – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{екз.}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою *(за наявністю)*; $k_{екз.}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$k_1 + k_2 + k_3 + ... + k_n + k_{екз.} = 1$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Тема 1. Роль та функції речника в системі сучасних медіакомунікацій			
Усні відповіді та участь в обговореннях. Виконання індивідуальних завдань за темою.	100	0,1	10
Тема 2. Професійні компетентності та комунікативні навички речника.			
Виконання практичних завдань із професійної комунікації та самопрезентації.	100	0,1	10
Тема 3. Техніки ефективної комунікації речника із журналістами та медіа.			
Розбір та аналіз практичних ситуацій. Участь у рольових іграх і навчальних діалогах.	100	0,1	10
Тема 4. Організація та проведення публічних виступів, брифінгів і пресконференцій.			
Підготовка публічних виступів. Участь у ділових та рольових іграх.	100	0,1	10
Тема 5. Підготовка інформаційних повідомлень, заяв і коментарів для медіа.			
Виконання практичних та індивідуальних письмових завдань за темою.	100	0,1	10
Тема 6. Імідж, репутація та особистий бренд речника			
Аналіз практичних ситуацій. Виконання індивідуальних аналітичних завдань.	100	0,1	10
Тема 7. Діяльність речника в умовах кризових ситуацій та інформаційних загроз.			
Розбір та аналіз кризових кейсів. Виконання ситуаційних завдань.	100	0,1	10
Тема 8. Цифрові інструменти та соціальні мережі в роботі речника.			
Підготовка індивідуальних медіапроєктів і творчих робіт із використанням цифрових інструментів.	100	0,1	10
Екзамен	100	0,2	20
Разом	**100**	1	**100**
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявністю) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях.	**До 10 балів**		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Самостійно формує точні й переконливі повідомлення відповідно до аудиторії та медіаформату. Упевнено представляє позицію організації, аргументовано відповідає на складні запитання державною та іноземною мовами. У кризі відокремлює перевірені факти від припущень, коригує повідомлення за новими даними. Доцільно використовує цифрові засоби, координує команду та надає розвивальний зворотний зв’язок. Рішення послідовно відповідають професійній етиці й принципам міжкультурного діалогу.
82–89	B	Добре	Самостійно готує змістовні повідомлення та публічні виступи, добирає доречні канали й цифрові засоби. Переважно повно відповідає на складні запитання, зрозуміло комунікує іноземною мовою. Обґрунтовано реагує на кризову ситуацію, організовує взаємодію команди, враховує етичні ризики. Окремі неточності у формулюваннях, координації чи самоаналізі не змінюють основного змісту та мети комунікації.
75–81	C	Добре	Правильно виконує типові завдання речника: формулює ключове повідомлення, готує коментар і виступ, відповідає на основні запитання. Іноземною мовою передає професійний зміст із неточностями. Кризове рішення загалом доцільне, але обґрунтування ризиків або адаптація до аудиторії недостатньо глибокі. План командної роботи працездатний, проте потребує уточнення координації та розвитку учасників. Виявлені недоліки здатний виправити після зауважень.
67–74	D	Задовільно	Розуміє основні функції речника, готує повідомлення та виступ за зразком. Відповіді на складні запитання неповні; іншомовна комунікація потребує уточнень. Кризовий план частково враховує ризики, але дії та оновлення інформації недостатньо узгоджені. Організаційні рішення і цифрові матеріали потребують допомоги викладача. Розпізнає базові етичні проблеми, проте не завжди послідовно враховує їх у запропонованих рішеннях.
60–66	E	Задовільно	Демонструє мінімально достатнє розуміння ролі речника. За інструкцією складає просте повідомлення, передає його основний зміст та відповідає на прямі запитання. Іноземною мовою відтворює базовий професійний зміст із помилками. Кризове рішення і план роботи команди фрагментарні, потребують суттєвого доопрацювання. Цифрові засоби застосовує на базовому рівні; етичні ризики визначає переважно за підказкою.

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
35–59	FX	Незадовільно	Знання функцій речника фрагментарні. Ключові повідомлення нечіткі або суперечать фактам кейсу; відповіді на запитання не забезпечують пояснення позиції. Іншомовний компонент і командні завдання виконано частково. Кризова комунікація не враховує суттєві ризики, запропоновані рішення недостатньо обґрунтовані. Сукупність продемонстрованих результатів недостатня для зарахування дисципліни; можливе повторне складання за встановленим порядком.
1–34	F	Незадовільно	Не демонструє базового розуміння функцій речника; не може підготувати змістовно коректне повідомлення та пояснити позицію організації навіть за інструкцією. Усні, іншомовні й організаційні результати відсутні або принципово не відповідають завданням. Не обґрунтовує дій у кризі, не визначає етичних ризиків комунікації. Результат відповідає рівню, за якого передбачено повторне вивчення дисципліни згідно зі шкалою оцінювання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. *Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог* У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. *Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин* У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».* Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список базових використаних джерел:

1. Бондар, Т. (2017). Журналістика та медіа-менеджмент. Одеса: Видавничий дім
2. Котик, Н. (2020). Інтерв'ю та публічні виступи: техніки для спікерів. Львів: Видавництво "Освітянин"
3. Семенов, О. (2018). Медіа та медіакомунікації в кризових ситуаціях. Київ: Вид-во "Наукова думка".
4. Павленко, І. (2019). Практична комунікація спікера в медіапросторі. Харків: ХДУ.

Основні джерела:

1. Гон Ч. "Спікер. Мистецтво виступів і презентацій". К.: Основи, 2019.
2. Густавсон Д. "Медіатренінг: як успішно працювати зі ЗМІ" Київ: ВД "Києво-Могилянська академія", 2020.
3. Зернецька О. В. "Глобальна комунікація та міжнародні інформаційні відносини" – К.: КНЕУ, 2016.
4. Лі Тімоті, Бейлі М. "Медіаменеджмент: стратегія та лідерство у цифрову епоху" Нью-Йорк: Routledge, 2020.
5. Лісовська Л. "Антикризові комунікації: стратегії та інструменти" Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021.
6. Ньюсом Д., Хейворд Дж. "PR-менеджмент: стратегічний підхід" К.: ВД "Києво-Могилянська академія", 2018.
7. Огілві Д. "Огілві про рекламу" К.: Основи, 2020.
8. Прайс М. "Журналістика і демократія в цифрову епоху" Оксфорд: Oxford University Press, 2017
9. Седунов С. "Кризові комунікації: практичний посібник для медіаменеджерів" К.: АртЕк, 2019.
10. Філіпович В. "Сучасні медіакомунікації: теорія та практика" К.: Видавництво "Наука", 2021.
11. Хейг М. "Бренд-менеджмент: 100 ідей для створення успішного іміджу" К.: Наш Формат, 2018.

Додаткові джерела:

1. Berger A. A. "Media and Communication Research Methods". London: Sage Publications, 2022.
2. Castells M. "Communication Power" – Oxford: Oxford University Press, 2013.
3. Heath R. "Handbook of Public Relations" – London: Sage, 2010.
4. McQuail D. "McQuail's Mass Communication Theory" – London: Sage, 2010.
5. Phillips D., Young P. "Online Public Relations" – London: Kogan Page, 2009.
6. Ulmer R., Sellnow T., Seeger M. "Effective Crisis Communication: Moving From Crisis to Opportunity" – Los Angeles: Sage, 2019.
7. Van Dijk T. "Discourse and Power" – New York: Palgrave Macmillan, 2008